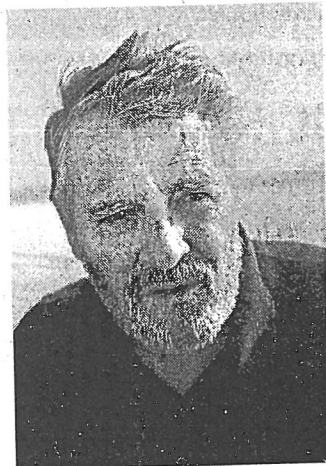

IN MEMORIAM: ANTE ZEMLJAR (1922. – 2004.)

BORAC PROTIV ZABORAVA

Kao što se godinama borio s neizlječivom bolešću, Ante Zemljara se godinama pokušavao othrvati sili namjernog zaborava koja ga je kao pisca i intelektualca gurala na marginu i u različitim političkim kontekstima ostavljala u trajnoj poziciji unutarnjeg egzila

Ante Zemljara

može preživjeti – u trajnoj poziciji unutrašnjeg egzila.

Uz iskustvo ratovanja, ranjavanja, prinudnog rada, poniženja i fizičkog mučenja, Zemljara je iskusio i cenzuru. Na njega je u vrijeme Titova režima bila primijenjena i sudska zabrana pisanja, ali je i u izmijenjenim okolnostima, zapravo do smrti, morao trpjeti najteže od svih mučenja, a to je prešućivanje. Uz knjigu proze »Moj prijatelj kos«, netom izašlu iz tiska, Zemljara je autor još trinaest naslova od kojih su neki objavljeni i u prijevodima (»Slika o stihu/Pittura su versi«, Como, 1990; »Ljubav za Čile/Amor a Chile«, Santiago de Chile, 1992); i »L'inferno della Speranza«, prošle godine predstavljeno talijansko izdanje »Pakla nade«, knjige pjesama rekonstruirane prema zapisima bilježenim na vrećama cementa u godinama

Zemljara golootočkog uzništva, koja sadrži i stihove koji tematiziraju iskustvo svih Zemljarovih zatvora: od onog talijanskog, preko zagrebačkog zatvora u Savskoj do logora na Golome otoku).

Književno djelo Ante Zemljara nikada nije bilo ni čitano ni prosuđivano samostalno, nego u kontekstu dnevne politike: uvijek je ekstraliterarni čimbenik određivao Zemljarovo mjesto u hrvatskoj književnosti. Godine 1993. na najdrastičniji način je osjetio i snagu osvete zbog drukčijeg mišljenja: Zemljara je paška kuća minirana i do temelja razrušena, zajedno s rukopisima, mozaičkim ateljeom, zbirkom umjetnina i nacrtu paških čipki. Jedan od neposrednih razloga napada zasigurno je bio i »Haron i sudbine«, knjiga u kojoj autor otkriva istine paškog ustaškog logora.

Ni ono na što se odmahuje rukom, ni ono na što se pokazuje prstom najčešće nije ugodno. Dok jedni svoju egzistenciju temelje na umijeću previđanja činjenica, drugi čitav život uvježbavaju umijeće ukazivanja na istinu. Naravno, istina je pokretna meta, a cijena odbranog puta, kao što pokazuje primjer Ante Zemljara, može biti izuzetno visoka. Svoje umijeće upiranja prstom Zemljara je skupo platio, ali je u njemu znao i uživati. Taj bi užitek povremeno podijelio s žestokima i hrabrima.

Sibila Petlevski

DARKO ALFIREVIĆ

ipak nije dobar
o u Covent Gar-
i slično. Nedos-
an voditelj. S di-
e zadržava i razi-
anja.

pregovarali i za-
uće projekte u

premda sam re-
Selemu, ako me
eli, da možemo
erdijeva Otella.
vratiti ovdje, ali i
em četiri do pet
»Otella« ne bih
inu drugu operu,
ora samoga izvo-
dva tjedna, budu-
je zahtjevu teh-
baritalan, vrlo
širok.

Siniša Vuković

RINU

u nutrinu um-
prizora.

sačuvani ele-
adicionalne re-
tovnosti, no uje-
oren i novi estet-
et klasičnog cr-
tirom na to da je
mediju moguće
retapanje i pul-
ke, interaktivno-
anice, kao i mul-
a sinestetičnost
M. J.

UBAVNI

dramaturgiji Mil-
pozornici Tvrdave
g HNK u petak će
premijerne plesne